

Obsah

Úvod	11
1. Politologie	13
1.1 Název, charakteristika, vývoj a nejvýznamnější představitelé	13
1.2 České politické myšlení a jeho představitelé	18
1.3 Definice, předmět, disciplíny a metoda politologie	20
1.4 Politologie a ostatní vědy	22
2. Politika	27
2.1 Politika. Politický program. Politický konflikt.	28
2.2 Politický systém. Moc. Autorita	30
2.3 Politická socializace	31
2.4 Politická participace	33
2.5 Veřejné mínění. Masová média.	34
Karel Čapek, <i>O politice</i>	36
Jiří Krupička, <i>Někdo tu politiku dělat musí</i>	40
Niccoló Machiavelli, <i>Vladař</i>	43
Václav Havel, <i>Politika a svědomí</i>	46
Václav Bělohradský, <i>O politice politické a antipolitické</i>	49
Max Weber, <i>Etika a politika</i>	51
Petr Pithart, <i>Chvála politiky aneb návod jak ji ostouzet</i>	54
Otázky, úkoly a náměty na eseje	57
3. Stát	59
3.1 Pojmenování státu	59
3.2 Vznik státu	60
3.3 Podstata státu	60

3.4 Vymezení státu podle obyvatelstva	61
3.5 Funkce státu	62
3.6 Právní stát	63
3.7 Stát jako subjekt mezinárodního práva. Suverenita	63
3.8 Formy státu	64
Platón, <i>Obec</i>	66
Aristoteles, <i>Pojem, vznik, význam a složky obce</i>	68
Thomas Hobbes, <i>Leviathan</i>	71
John Locke, <i>O stavu přirozeném a politické společnosti</i>	74
Jean J. Rousseau, <i>O společenské smlouvě</i>	77
Petr A. Kropotkin, <i>Rozklad států</i>	81
Vladimir I. Lenin, <i>Stát a revoluce</i>	83
Idea české státnosti	85
3.9 Státní symboly	88
Preamble Ústavy České republiky	93
Preamble Ústavy Slovenské republiky	94
Otzádky, úkoly a náměty na eseje	96
4. Demokracie	98
4.1 Vymezení demokracie	99
4.2 Reálná demokracie	102
4.3 Způsoby demokratické kontroly	103
4.4 Občan a právo v demokratickém státu.	104
4.5 Právo na soudní ochranu	104
Tomáš G. Masaryk, <i>Demokracie jako názor na svět</i>	105
Perikles, <i>Epitaphios</i>	109
Henry Mayo, <i>Charakteristické rysy demokratického systému</i>	111
Alexis de Tocqueville, <i>Tyranie většiny</i>	114
Ladislav Hejdánek, <i>Demokracie jako tyranie většiny?</i>	116
Hlava první Ústavy ČR	118
4.6 Demokratický ekonomický systém	120

Petr L. Berger, <i>Nejistý triumf demokratického kapitalismu</i>	123
Michael Novak, <i>Duch demokratického kapitalismu</i>	125
4.7 Kritika demokracie	127
4.7.1 Kritika demokracie: Teorie elit	128
Muammar Al-Kaddáfí, <i>Lidové kongresy a lidové výbory</i>	129
Joseph A. Schumpeter, <i>Některé závěry analýzy demokratického procesu</i>	131
Josef L. Fischer, <i>Skladebná demokracie</i>	134
<i>Otzázkы, úkoly a náměty na eseje</i>	137
5. Ústava	140
Charles Montesquieu, <i>O anglické ústavě</i>	145
Ústava USA	148
5.1 Český ústavní vývoj	151
5.2 Ústava České republiky	156
Hlava II.-IV. Ústavy ČR	159
5.3 Role státu v ekonomické oblasti.	
Hospodářská politika	172
<i>Otzázkы, úkoly a náměty na eseje</i>	175
6. Svoboda	177
Erich Fromm, <i>Vyčlenění individua a dvojznačnost svobody</i>	179
Fjodor M. Dostojevskij, <i>Velký inkvizitor</i>	183
John Stuart Mill, <i>Svoboda myšlenky a slova</i>	186
Fritz Machlup, <i>Katalog svobod</i>	188
<i>Otzázkы, úkoly a náměty na eseje</i>	191
7. Lidská práva	192
Deklarace nezávislosti USA	196
Prohlášení Charty 77	198
Listina základních práv a svobod	202

Ludvík Vaculík, <i>Život za život</i>	209
<i>Otázky, úkoly a náměty na eseje</i>	213
8. Spravedlnost	217
8.1 Kritika sociální spravedlnosti	219
Platón, <i>O původu a podstatě spravedlnosti</i>	220
Sofisté, <i>Přirozená spravedlnost</i>	222
Friedrich A. Hayek, <i>Zásady spravedlnosti</i>	223
John Rawls, <i>Hlavní idea teorie spravedlnosti</i>	225
<i>Otázky, úkoly a náměty na eseje</i>	227
9. Rovnost	229
9.1 Sociální stratifikace	231
George Orwell, <i>Farma zvířat</i>	233
Petr Chelčický, <i>O trojím lidu</i>	236
Aristoteles, <i>Přednosti, které mají rozhodovat</i> <i>při obsazování úřadů</i>	239
Alexis de Tocqueville, <i>Politické důsledky</i> <i>společenského zřízení Angloameričanů</i>	240
<i>Otázky, úkoly a náměty na eseje</i>	242
10. Politické doktríny a ideologie	243
10.1 Liberalismus	245
Friedrich A. Hayek: <i>Principy liberálního</i> <i>společenského řádu</i>	247
10.2 Konzervatismus	249
Roger Scruton: <i>Konzervatismus</i>	251
10.3 Křesťanská sociální nauka	252
Jan Pavel II.: <i>Centesimus annus</i>	253
10.4 Socialismus a komunismus	256
K. Marx, F. Engels: <i>Manifest komunistické</i> <i>strany</i>	258
10.5 Fašismus	261
Adolf Hitler: <i>Německé mládeži</i>	263
10.6 Nacionálismus	265

Isaiah Berlin: <i>Proti proudu</i>	266
10.7 Anarchismus	269
Petr Kropotkin: <i>Zásady anarchie</i>	270
10.8 Feminismus	272
Simone Beauvoirová: <i>Druhé pohlaví</i>	274
10.9 Environmentalismus	276
Aldo Leopold: <i>Etika země</i>	277
10.10 Rasismus	279
Charles Beaumont: <i>Vetřelec</i>	282
Otázky, úkoly a náměty na eseje	286
11. Politické strany. Politický pluralismus.	288
11.1 Teorie politického pluralismu	288
11.2 Politické strany	290
Edvard Beneš, <i>Psychologie politického stranictví jako zjev antidemokratický</i>	293
Adolf Müller, <i>Funkce politických stran</i>	297
Otázky, úkoly a náměty na eseje	299
12. Volby a volební systémy	301
12.1 Volby	301
12.2 Formy přímé demokracie: referendum, iniciativa	302
12.3 Volební systémy	303
12.3.1 Většinový volební systém ve Velké Británii	305
12.3.2 Poměrný systém v České republice	306
Václav Bělohradský, <i>Volební systém a demokracie</i>	307
John S. Mill, <i>O pravé a nepravé demokracii</i>	309
12.4 Teorie veřejné volby	312
Václav Rambousek, <i>Proč si F. Zappa stěžuje na nedostatek demokracie</i>	313
Otázky, úkoly a náměty na eseje	315

13. Mezinárodní vztahy	318
13.1 Věda mezinárodních vztahů a její vývoj	318
13.2 Mezinárodní prostředí	320
13.3 Mezinárodní politika	321
13.4 Mezinárodní ekonomická spolupráce	323
13.5 Mezinárodní organizace ozbrojených sil	326
13.6 Mírová řešení konfliktů	327
13.7 Opatření při ohrožení nebo porušení míru	328
13.8 Válečný stav	329
13.9 Mezinárodní systém	330
Jiří z Poděbrad, <i>Smlouva o nastolení míru</i>	
<i>v celém křesťanstvu</i>	334
Immanuel Kant, <i>K věčnému míru</i>	337
Albert Einstein, <i>K odzbrojovací konferenci roku 1932</i>	340
Jan Patočka, <i>Války 20. století a 20. století jako válka</i>	343
13.10 Organizace spojených národů	346
Charta OSN, <i>Cíle a zásady</i>	350
13.11 Evropská unie	352
Maastrichtské dohody	355
13.12 Organizace severoatlantické smlouvy (NATO)	358
Severoatlantická smlouva	359
Deklarace z Ria (o Životním prostředí a rozvoji)	361
<i>Otázky, úkoly a náměty na eseje</i>	365
Literatura	367
Seznam fotografií	369
Slovniček cizích slov	370